

Motion till riksdagen
2011/12:A343

av Pia Nilsson (S)

Kommunal verksamhet för arbetslösa och personer med funktionshinder

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kommunal verksamhet för arbetslösa och personer med funktionshinder i begränsad skala bör stödjas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kommunal överskottsförsäljning ska vara tillåten.¹

Fel! Okänt namn på

¹ Yrkande 2 hänvisat till KU.

Motivering

Enligt den allmänna kompetensregeln i kommunallagen får kommunerna själva ta hand om sådana angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller dess medlemmar. Kommunerna får driva näringsverksamhet om den går ut på att tillhandahålla allmännyttiga anläggningar eller tjänster åt medlemmarna i kommunen och att den drivs utan vinstsyfte. Utöver den allmänna kompetensregeln har kommunerna rätt att under vissa särskilt reglerade omständigheter bedriva näringsverksamhet.

De flesta kommuner har genom åren bedrivit olika former av arbetsmarknadsprojekt. Inte sällan har det handlat om hantverk, reparationer och tillverkning i liten skala. Det har oftast handlat om att bereda tillfälligt arbete åt ungdomar, invandrare, äldre och personer med funktionsnedsättningar. Genom de arbetsmarknadsprojekten har de berörda haft en arbetsplats, arbetskamrater och ett åtminstone tillfälligt arbete att gå till. Alternativet har oftast varit ett renodlat socialbidragsberoende och ingen sysselsättning alls. Projekten har också verkat för att slussa personerna vidare in i utbildning och in på den reguljära arbetsmarknaden.

Inom den kommunala verksamheten kan också uppstå tillfällig överproduktion som det är ekonomiskt rationellt att sälja på en marknad. Vid sidan om den kommunala verksamheten kan det alltså vara lämpligt och effektivt att bedriva sidoverksamhet som i vissa fall dock kan komma att konkurrera med det privata näringslivet. Ofrånkomligen uppstår därför intressekonflikter. En kritik som ofta formuleras från näringslivets företrädare är att kommunal näringsverksamhet riskerar att snedvrider förutsättningarna för företagandet.

Det är viktigt att ömsesidigt rätta ut missförstånd och se praktiskt på de eventuella problemen. De arbetsmarknadspolitiska projekten får givetvis inte växa ut i en sådan omfattning att de konkurrerar ut eller undergräver etablering av marknadsmässig verksamhet inom sina områden. Samtidigt finns det ofta marknadsutrymme för en perifer verksamhet av t.ex. kafé- eller hantverkskaraktär. Det är en verksamhet som knappast stör den ordinarie marknaden men väl bidrar till att människor har arbete och lättare kan slussas ut på den reguljära marknaden.

Ökad kunskap hos både kommun och lokalt näringsliv är ett sätt att finna former för självsanering eller acceptans samtidigt som man tydliggör och skapar förståelse för de existerande målkonflikterna.

Erfarenheten av tidigare lågkonjunkturer är också att personer som ofta har svag utbildning och en komplex social problematik kopplad till att de är unga, äldre eller invandrare behöver kommunalt stöd. Den statliga arbetsmarknadspolitiken räcker inte till i djupare och långvarigare lågkonjunkturer. För kommunen och för individerna själva är det också bättre med någon typ av arbete än rent försörjningsstöd.

Sverige får inte utifrån konkurrenslagstiftning och upphandlingsregler försätta sig i en situation där vi inte kan eller vågar använda kommunal verksamhet som ett verktyg mot arbetslöshet och utslagning.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 3 oktober 2011

Pia Nilsson (S)